

Қарағанды - Елбасының еңбек Отаны**Қарағанды - Елбасының еңбек Отаны**

1 желтоқсан күні еліміздің Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың Қарағанды облысына жұмыс сапары басталды.

Сапар басында Елбасымыз Теміртау қаласында қалалық әкімдік ғимаратында болды. Мұнда өткен ғасырдың 70-ші жылдары стилінде қалпына келтірілген ҚР Тұңғыш Президентінің кабинет мұражайы ашылды. Мұнда Мемлекет басшысы қызмет істеген болатын. Сонымен қатар, құрметті қонақ Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің тарихи-мәдени орталығында болып, аралап көрді. Бұдан кейін Елбасымыз Metallургтер алаңында жиналған халықтың алдында сөз сөйлеп, Тұңғыш Президент күні мерекесімен шын жүректен құттықтады. «Теміртауға келу мен үшін әрдайым қуаныш», – деді Мемлекет басшысы өз сөзінде.

Бұдан кейін ел Президенті «АрселорМиттал Теміртау» АҚ-ның металлургиялық комбинатында болып, болатты үздіксіз құятын машинаның жұмысымен танысты. Осы заманғы технологиямен жұмыс істейтін бұл машинаны Қазақстан Тәуелсіздігінің 20 жылдығы қарсаңында Нұрсұлтан Назарбаев өзі іске қосқан болатын.

Осы жобаны жүзеге асыру арқылы кәсіпорын төртбұрышты құймалар және сапалы сортты прокат шығарудың өз өндірісін жасап, шығарылатын өнімдерінің түрлерін көбейткен болатын. Мұндай өнімдер бұрын шетелден әкелінетін еді. Жобаны

іске қосу арқасында қосымша жұмыс орындары ашылды. Болатты үздіксіз құятын МНЛЗ №3 машинасы сырттай қарағанда үлкен металл конструкциясынан тұрады. Ол негізінен сұйық шойын құйылған алып ожаудан және аралық ожаудан, 6 кристаллизатор, роликті бөлшектен тұрады. Осы жерде қажетті қалыптар құйылады. Үздіксіз шойын құйылатын машинаның 6 шүмегі бар. МНЛЗ №3 машинаға қажетті шикізат конвертер цехтарында балқытылатын шойын болып табылады.

Елбасының жұмыс сапары бұдан кейін Қарағанды қаласында жалғасын тапты. Құрметті қонақ алдымен «Ариста» мейрамхана кешенінде Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің құрметіне арналған «Салтанат» деп аталатын балды көріп, тамашалады. Мұнда кілең жас жігіттер мен қыздар мерекелік киім – қара костюм, ақ көйлек киініп дөңгелене биледі. Жастардың биін тамашалаған Елбасы риза болып, оларға сәт-сапар тіледі, «Өнерлерің өрге бассын» деп бата берді.

Бұдан кейін ел Президенті Қарағанды мемлекеттік техникалық университетіне келді. Бұл жерде Мемлекет басшысын оқытушы – профессорлар құрамы, студенттер және осы жоғары оқу орнында Н.Назарбаевпен бірге оқыған курстастары қарсы алды. Олармен емен-жарқын әңгіме болды.

Қазіргі уақытта Еңбек Қызыл Ту орденді Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті Қазақстандағы ірі техникалық жоғары оқу орындарының бірі болып табылады. «Электронды университет» мәртебесін алған республикамыздағы жоғары оқу орындарының алғашқы алтылығына енген. Еліміздің II инновациялық конгресінде ҚарМТУ «Үздік оқу орны» номинациясы бойынша дипломмен марапатталған. 2008 жылы Еуропалық бизнес-ассамблея комитеті (Оксфорд, Ұлыбритания) осы оқу орнын халықаралық бағдарламаны жүзеге асырғаны және оқытушылардың жоғары кәсібилігі үшін «Еуропалық сапа» халықаралық наградасын берген. 2009 жылы ҚарМТУ Болонья қаласындағы (Италия) университеттердің ұлы хартиясына қол қойған. Осының арқасында ол әлемдік білім беру кеңістігіне шығып, Еуропалық білім стандарттарына жақындағанын растады.

* * *

2 желтоқсанда ел Президенті Н.Назарбаевтың Қарағанды облысына жұмыс сапары жалғасын тапты. Алдымен Мемлекет басшысы жөндеуден өткен облыс әкімдігінің ғимаратын аралап көрді. Бұдан кейін осында «Сарыарқа» арнаулы экономикалық аймағының қызметіне қатысты жиналыс өткізді.

Бұрын белгілі болғандай, арнаулы экономикалық аумақ Мемлекет басшысының 2011 жылғы қараша айындағы Жарлығына сәйкес құрылған болатын. Бұл аймақтың міндеті ыңғайлы инвестициялық жағдай қалыптастырып, инвестициялық жобаларды жүзеге асыру үшін отандық және шетелдік инвестицияны тарту болып табылады. Соның ішінде металлургия өнеркәсібі және металл өңдеу саласын дамытуға көңіл бөлетін болады. Әсіресе, әлемдік сауда маркасы бар өндірушілерді тарта отырып, дайын өнімдер өндірісін кеңейтуге көңіл бөлетін болады.

Бүгінде арнаулы экономикалық аймақта бюджеттен бөлінген 150 млн. доллар көлеміндегі қаржыға барлық инфрақұрылымдар жасалып, 53 резидент тіркеліп, 24 жоба орналастырылған. Жалпы алғанда, арнаулы экономикалық аумаққа қатысушылардың инвестициялық портфелінде 2 млрд. доллар қаржы бар. Жобалар металлургия, құрылыс индустриясы, машина жасау салаларында іске асырылады.

Жиналыс үстінде облыс әкімі Әбілғазы Құсайынов еліміздің Президентінің аймақтың әлеуметтік-экономикалық дамуы туралы және үдемелі индустриалдық-инновациялық дамудың мемлекет бағдарламасын жүзеге асыруы жайлы айтып берді. Өз компанияларының алдағы жұмыстары туралы мемлекет басшысына «Қазақмыс» корпорациясы» ЖШС және «АрселорМиттал Теміртау» АҚ-ның басшылары баяндап берді. Сонымен бірге, «Сарыарқа» АЭА алаңында индустриализация картасына енген «Метаннан электр энергиясын алу қондырғысы», «Интерактивті жабдықтар өндіру» жобалары көрсетілді.

* * *

Мұнан кейін Тұңғыш Президентіміз Нұрсұлтан Назарбаев облыс әкімдігінде жұртшылық өкілдерімен кездесу өткізді. Облыс әкімдігінің мәжіліс залына жиналғандар алдына келгенде жылы амандасып, олардың жайғасып отыруын өтінді. Одан соң жұртшылық өкілдері өздерінің Елбасына деген алғыстары мен жүрекжарды пікірлерін білдірді.

Қ.Байжанов атындағы концерттік бірлестігі «Арай» ансамблінің әншісі Меруеш Башай:

– Азаттықты аңсаған ата-бабаларымыздың асыл арманы орындалып, қазақ еліміз егемендігін алды. Жат жердегі қандас бауырларыңыз елге оралды. Солардың бірі мен, өзіңіздің ақ батаңызды алып, шақыруыңызбен 2008 жылы Моңғолиядан келдім.

Елге келіп, еркін өмір сүріп жатырмын. Сол жақсы көңілден туған өлең жолынан бір шумақ оқуға рұқсат етіңіз.

Айбыны күшті Алашым,
Жаңғыртып тау мен даласын,
Бұдан жиырма жыл бұрын,
Атырау, Алтай арасын,

Қолына көк ту ұстатып,
Қолтықтап атқа қондырды,
Нұрсұлтандай баласын.
Құрыштай піскен сол бала,
Ақылы, күші мол, дана,
Олжа салды ойрандап,
Еңсесі биік ордама.
Олжаға бөлеп орданы,
Ел ертеңін болжады.
Қазақтың тәуелсіздігін,
Аттан түспей қорғады.

Қазақстан халқы Ассамблеясы (Қарағанды қаласы) ғылыми-сарапшылар тобының жетекшісі Вилен Молотов-Лучанский:

– Мен еврей мәдени орталығының төрағасымын. Бүкіл этно-мәдени бірлестіктер атынан, Қазақстан халықтары Ассамблеясы атынан Қазақстанның гүлдене беруі үшін жасап жатқан еңбегіңіз үшін зор ризашылықпен алғыс айтуыма рұқсат етіңіз. Сіздің арқаңызда елімізде келісім ахуалы қалыптасты.

Қазір Сіз әлеуметтік жаңғырудың жаңа бағдарламасын жария етіп, халықтың шығармашылық белсенділігіне жан бітірдіңіз. Мен Сіздің Қазақстан халықтар Ассамблеясының ХІХ сессиясында сөйлеген сөзіңізді, қоғамдық көшбасшыларға, жастарға Ассамблеяның рухын әрбір азаматқа жеткізуге, болашаққа қызмет етуге шақырған тілектеріңізді ешқашан ұмытпай, есте сақтаймын.

Жезқазған қаласы ардагерлер кеңесінің мүшесі, еңбек ардагері Мүсілім Тоқтасынов:

– Мен Жезқазған өңірі халқының, Сізге деген шексіз алғысын жеткізуге келіп тұрмын.

Сіздің тікелей қолдауыңызбен осы аймақтың дамуына кешенді жоспар жасалынды. Халықтың әл-ауқатын, тұрмысын жақсартуға қосымша 130 млрд. теңгедей қаржы бөлінді. Елдің еңсесі көтеріліп, бір серпіліп қалдық.

Бүгінде Жезқазған – Бейнеу, Арқалық – Шұбаркөл теміржолдары салынып жатыр. Қазақстанда кейінгі жылдары 5 темір жол салынған екен. Солардың барлығының ұзындығы 1000 шақырымды құраса, осы салынып жатқан екі жолдың ұзындығы – 1200 шақырым болып отыр. Басқа аймақтармен ара қашықтық 500 шақырымға дейін қысқармақ. Осы жолдардың бойында қаншама елді мекендер салынбақ. Мындаған жаңа жұмыс орындары ашылмақ. Бүгінгі таңда темір жол құрылысына жұмысшылар, әсіресе, жастар орналысып жатыр. Бұл ғасырлық жоба 5 жылда орындалмақшы. Бұл дегеніңіз ғажап, қол жетпес арман емес пе.

Шахтинск қаласы «Құрылыс» ЖШС №2 өндірісінің бастығы Мақсат Мұратбекова:

– Мен кен-шахта жабдықтарын шығаратын өндірістің бастығы болып істеймін. Осы өндірісте істегеніме 24 жыл болыпты. Мен қарапайым жұмысшы болып бастадым, «Лайықты еңбек» деген тақырып маған өте

жақын. Менің басшылығыммен 500-ден астам адам еңбек етеді. Олардың орташа айлық табысы 112 мың теңгеден асады. Масылдық пиғыл біз үшін өте жат. Мұны елдің барлығы, әсіресе, бүкіл әлем жұртшылығы ғаламдық дағдарыспен бетпе-бет келіп отырған қазіргі шақта жақсы түсінеді.

Бізде істеймін деген адамға жұмыс жетеді. Сондықтан да, біз келер күнге зор сеніммен қараймыз. Сізге Еңбек адамына қолдау көрсетіп отырғаныңыз үшін зор алғысымызды білдіреміз. Еңбек еткісі келетін және тамаша табысы бар адамдарға біздің елімізде барлық жағдай жасалған.

Балқаш қаласындағы «Зере» құрылыс компаниясының директоры Серік Пішенбаев:

– Мен Балқаш қаласында кәсіпкермін. Ең бірінші кезекте Сізді «ЭКСПО – 2017» көрмесін Қазақстанда өткізу құқығын жеңіп алуыңызбен құттықтаймын. Егер металлургтер қаласының даму қарқыны туралы айтар болсақ, ТКШ-ын жаңғырту бағдарламасын жүзеге асыру қарқыны қуантады... Осы жерде оның сөзін бөлген Президент:

– Жаңғырту жайын халық қалай түсінеді? – деп сұрады.

– Жақсы түсінеді, – деп жауап берді С.Пішенбаев.

– Тұрғын үйді жаңғыртудың пайдасын халық білді ме?

Енді біле бастады, – деген жауап қатты кәсіпкер. – Қала қысқа мерзім ішінде түрленіп шыға келді, осы бағдарламамен 14 үй қалпына келтірілді, аулалар көріктендірілді. Балалар алаңдары, осы заманғы спорт корттары, субұрқақтар салынды. Бұл тек бастауы ғана. Балқаштықтар жаңа өзгерістер алдында, олар бұл бағдарламаға зор ынтамен кірісті.

Бұдан соң, Елбасының 1989 жылы Қарағанды қаласындағы кеншілер ереуіліне шыққандар алдында сөйлеген сөзі киносюжет болып көрсетілді.

Шағын кино көрсетіліп болған соң Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев сөзді алыстан орағыта бастады.

– Жаңағы экранда көрсетілген осыдан 33 жыл бұрын болған оқиға. Негізі, мемлекеттің шаруасы барлығымызға бірдей. Елдің барлығы жұмыс істеуі керек. Тек мүгедектер, аурулар және зейнет жасындағы қарт адамдар ғана жұмыс істемеуі мүмкін. Олар өздеріне тиесілі жәрдемақыларын алады. Ал, ақсақалдар, еңбек ардагерлері, олардың еңбек тәжірибелері көпке үлгі. Бірақ, Жезқазғандағыдай өз беттерімен мөр жасап алып, билікке таласатындары да бар. Елдің бәріне билік жете бермейді. Жұмыс жасау қажет. Жұмыссыз өмір жоқ. Өйткені қазіргі кезде азық-түлікке де, суға да, жылуға да, электр қуатына да ақша төлеу керек. Кейбіреулер бізге корпорация немесе комбинат көмектессін, ақша берсін дегенді айтады. Комбинатты дамыту қажет. Егер комбинат тоқтап қалса не болады? Ол ешкімге, ештеңе бермейді. Демократия өз алдына. Бірақ, құр даурықпа демократия болмайды. Естеріңізде болар, сонау 1993-1995 жылдар. Бүкіл дүкендердің сөрелері бос қалған кез. Міне, сол кезде маған инвестор тартуға тура келді. Карметкомбинатқа үндістер сол уақытта 170 млрд. АҚШ доллары көлемінде инвестиция салып, еліміздің экономикасын сақтап қалдық.

Кеңестік уақыттың дәуірі өткен. Басқа елдерде біздегідей жағдай жоқ. Бәрі экономикаға байланысты. Бізде жыл сайынғы экономикалық өсім қарқыны 6-

7 пайызды құрайды. Бұл 30-шы жылдарға қарай тіпті жоғары болады. Біз 25-30 жылдары экономикамыз 1,5 есе ұлғаятын елдер қатарына қосылдық.

Біз қазір мүлде жаңа, мүлде басқа елде отырғандаймыз. Біздің азаматтарымыз басқа елге жұмыс іздеп бармайды, қайта олардың адамдары бізге жұмыс іздеп келеді. Бүкіл әлемді жайлаған дағдарыс әлі басылған жоқ. Бұл күндері Испания, Греция, Португалия, Италия сияқты атақты елдер өте қиын жағдайды бастан кешуде. Біз болсақ, одан әрі даму жолын қарастырып жатырмыз. «Кедендік одақ» осындай мақсатпен құрылды. Бұл – менің бастамам. Оған қазір Беларусь Республикасы, Ресей Федерациясы және Қазақстан мүше. Қарап отырсаңыз Ресейдің алдыңғы қатарлы өндірістері біздің елге келіп, бірлескен кәсіпорындар құра бастады. Бұл – жақсылықтың белгісі. Ал, Оңтүстік Америкада «Интеграциялық одақ» деген құрылды. Жай уақытта олар бұған бармас еді. Біздің жүргізіп жатқан жұмыстарымыздың барлығы заңды, соған орай келешекте әлемдік рынокка шығу жоспарымызда бар.

Екінші бір мәселе – индустриаландыру. Естеріңізде болар, кеңестік кезеңде миллиард пұт астық жинаушы едік қой. Соған қарамастан басқа елдерден астық сатып алатынбыз. Қазір өзіміз шет елдерге астық сата бастадық. Ұн сатудан әлемде бірінші орынға шықтық. Қазір экономикамыз мүлде басқаша.

Өздеріңіз білесіздер, елдің барлығы шағын несиелер ала бастады. Ауылда тұратындар осындай несие алып, 5-6 сиыр, оншақты тауық сатып алады да шаруашылығын дөңгелете береді. Ондай несиелерді банктер қазір 18 пайызға дейін беріп жүр. Оның кем дегенде 5-6 пайызын мемлекет өз мойнына алады.

Тағы бір мәселе – денсаулық сақтау. Бұрын Қарағандыда жүрекке ашық ота жасау деген болып па еді? Әрине, жоқ. Қазақстандықтардың орта жасы – 70 болып отыр. Келешекте бұдан да жоғары болмақ. Денсаулық сақтау саласын бұрынғыдан да дамыта беретін боламыз.

Негізгі мақсатымыз – жастарды еңбекке баулу болып табылады. Бүгін осында зияткерлік мектеп ашамын. Онда дарынды балалар оқитын болады. Талантты балаларды жинамақ ойымызда бар. Бұдан соң олар Назарбаев Университетінде оқитын болады. Ондай бала кез келген жерде жұмыс істейді.

Ендігі бір мәселе – қазақ тілі елімізде басты тіл болмақ. Мәселен, Америкада барлығы өздерін «американдықпыз» деп атайды. Болашақта бізде де сондай болады. Орыс тілі ешқашан жоғалмайды. Үш тілді білу парыз. Біз, сонда ғана басқа елдерге, әлемге шығатын боламыз. Тілді неғұрлым көп білген адам – соғұрлым ақылды болмақ. Мәселен, Үндістан Англияның отарынан бостандық алған соң ағылшын тілінен бас тартқан болатын. Бірақ олар көп ұзамай мұның қате екендігін түсініп, қайтадан ағылшын тілін қабылдады. Қазір балалармен кездесемін. Олардың көпшілігі үш тілде сөйлейді. Баланы жас кезінен үйретсе, соғұрлым жеңіл болады. Интернет кеңістіктің өзі ағылшын және орыс тілдерінде ғой.

Енді бір айта кететін мәселе – біз ядролық қарудан дұрыс бас тарттық. Бұл – өте дұрыс шешім болды. Атом қаруы бар ел әрқашан бақылауда болады. Бір-бірін аңдып отырғанның несі жақсы. Ядролық қауіпсіздігімізге АҚШ, Англия, Франция, Ресей сияқты мемлекеттер кепіл болған.

Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев Қарағандыда, құрылысы жүріп жатқан химия-биология бағытындағы «Назарбаев Зияткерлік Мектебінде» болды. Президент мектеп ғимаратын, соның ішінде гимнастикалық және спорт залдарын аралап көрді. Мұнда бір топ жастармен жүздесті. Оның арасында студенттік құрылыс отрядының, «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС-да еңбек етіп жүрген жастар бар.

Нұрсұлтан Назарбаев елімізде білім мен денсаулық салаларын жаңғырту, спортты дамыту, өскелең ұрпақты жұмыспен қамту жөніндегі бағдарламаны қоса алғанда, жастар үшін қыруар істер атқарылып жатқанын атап өтті.

– Зияткерлік мектепке талантты балалар іріктеліп алынады, кейін олар «Назарбаев Университетіне» түсе алады. Осылайша біздің еліміздің элитасы дайындалады. Бүгінде жастар тәуелсіз Қазақстанның игілігі үшін жұмыс істеуге тиісті, - деді Мемлекет басшысы.

Елбасының алдында Қарағандының жастары Президент бастамаларын қолдайтындықтарын, ел үшін аянбай еңбек етуге әзір екендіктерін білдірді. Студенттік құрылыс отряды облыстық штабының төрағасы Ербол Сармурзин – өңірдің жастары құрылыс жұмыстарына белсенділікпен араласып, адам еңбегі мәртебесін арттыруға өз үлестерін қосып келе жатқанын жеткізді.

Ербол Сармурзин:

– Біз екі жыл қатарынан Сочиде Олимпиадалық нысандар құрылысына қатыстық. Сіздің тапсырмаңыздың арқасында, келесі жылы біз Жезқазған-Бейнеу темір жол құрылысына қатысатын боламыз. Біз Қазақстанды өркендету жолында аянбай еңбек етуге дайынбыз.

Одан кейін сөз алған «Қазақмыс» корпорациясының цех бастығы Мұрат Бөрібаев өзінің мамандығы Елбасының мамандығындай металлургия маманы екенін мақтан тұтатынын айтты. Сонымен қатар, ол «Қазақмыс» корпорациясында жұмыс істей жүріп, Қарағанды мемлекеттік техникалық университетіндегі оқуын жалғастырған екен.

Мұрат Бөрібаев:

– Мен болашақ инженер ретінде кәсіпорынға қажет болдым. Ал қазір цех бастығымын, Сіздің мамандығыңыз сияқты металлургия саласының маманымын. Сондықтан өз жұмысыма екі есе жауапкершілікпен қараймын. Жастар Сіздің барлық бастамаларыңызды әрдайым қолдайды деп сендіргім келеді.

Елбасы заманауи технологияларды пайдалануда жаңа білім алудың маңызды екенін атап, өңірдің жастарына барлық игілік пен алға қойған мақсатқа жету жолында жетістіктер тіледі.

Зияткерлік мектебінің құрылысы 2012 жылы аяқталады. Оның жобалық қуаты 720 оқушыға есептелген, жатақхана корпусы 120 орынға лайықталған. Ғимараттың жалпы аумағы - 21 мың шаршы метр. Үш қабаттан, он төрт блоктан тұрады. Мұнда 62 оқу кабинеті, үш физика, химия және биологияға арналған кеңейтілген зертханалар бар. Оқу кабинеттері мен зертханалары Қазақстан, Ресей, Ұлыбритания, Германия және АҚШ оқу құралдарымен және жиһаздарымен жабдықталған. Ұзын сөздің қысқасы, мұнда дарынды балалар үшін барлық қажеттіліктер қамтылған. Халықаралық білім стандарттарына толық жауап беретін болады.

Ал мұнда оқитын балалар үшін қазан айында іріктеу жүргізілді. 7,8,9-сыныптардағы балалардан 1310 өтініш келіп түскен екен. Конкурстық іріктеу қорытындысы бойынша Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің «Өркен» грантын тағайындауға 558 бала ұсынылған.

Оқушыларға дәріс беретін мұғалімдер де сайдың тасындай әбден іріктелді. Сынақтан сүрінбеген 100 мұғалім Назарбаев Университеті базасында 2011-2012 жылдары оқуда болған.

Бүгінде еліміздің 6 қаласында 7 зияткерлік мектеп бар. Атап айтқанда, Астанада -2, Талдықорғанда, Көкшетау, Семей, Өскемен және Оралда. Дәл қазіргі уақытта 14 мектептің құрылысы жүріп жатыр. Олар Астанада -2, Алматы-2, Петропавл, Қарағанды, Павлодар, Ақтөбе, Атырау, Шымкент -2, Қызылорда, Тараз, Ақтау қалаларында. Бұл мектептердің мақсаты – ұлттық интеллектуалдық әлеуетін дамыту. Яғни, аса құнды капитал – адам капиталын ел экономикасында кеңінен қолдану. Әлбетте, өнертапқыш-ғалымдарымыз көп болса, ғылымдағы өрісіміз де кеңейе түсері хақ.